

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

14^ο χιλ. Θεσσαλονίκης – Μηχανιώνας
57001 Θέρμη
Τηλ. : 2310 473 320, Fax: 2310 471 795
E-mail: ekby@ekby.gr

GR3000005 «Σούνιο – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη»

GR3000014 «Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου»

Β ΦΑΣΗ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Γ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γ.1. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ.....	4
Τεκμηρίωση επιλογών για στόχους διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών ..	4
Τεκμηρίωση αναγκών και αναγνώριση μέτρων διατήρησης	5
Χαρτογραφική απεικόνιση των μέτρων διατήρησης	5
Γ.2. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ:	6
ΜΕΤΡΟ 1. Προστασία από πυρκαγιές με την ανάπτυξη θέσεων φύλαξης και συστημάτων επιτήρησης και επικοινωνίας και υποδομών αποθήκευσης νερού	6
ΜΕΤΡΟ 2. Διατήρηση των παράκτιων τύπων οικοτόπων	8
ΜΕΤΡΟ 3. Φύλαξη κατά παράνομων επεμβάσεων	9
ΜΕΤΡΟ 4. Χρήση συνεστραμμένων καλωδίων στα εναέρια δίκτυα μέσης και χαμηλής τάσης μεταφοράς ρεύματος	11
ΜΕΤΡΟ 5. Εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος παρακολούθησης	12
ΜΕΤΡΟ 6. Ανάδειξη του οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα της περιοχής Σουνίου-Λεγραιών-Νησίδας Πατρόκλου	14
ΜΕΤΡΟ 7. Συντονισμός της διαχείρισης και κοινωνική διαβούλευση	16
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	18

Γ.1. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Τεκμηρίωση επιλογών για στόχους διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών

Απώτερος σκοπός του χαρακτηρισμού μιας περιοχής ως ΕΖΔ/ΖΕΠ είναι οι τύποι οικοτόπων και οι πληθυσμοί των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαντούν σε αυτή να βρίσκονται σε μια κατάσταση διατήρησης τέτοια που σε συνδυασμό με την κατάσταση των ίδιων τύπων οικοτόπων και των πληθυσμών των ειδών στις υπόλοιπες περιοχές του δικτύου Natura να επιτυγχάνεται Ικανοποιητική Κατάσταση Διατήρησης σε εθνικό, βιογεωγραφικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο, ανάλογα με τη φυσική εξάπλωση των τύπων οικοτόπων ή των ειδών.

Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι μια περιοχή συνεισφέρει, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην επίτευξη της Ικανοποιητικής Κατάστασης Διατήρησης καθορίζονται οι σκοποί διατήρησης σε επίπεδο ΕΖΔ/ΖΕΠ (site – based conservation objectives). Αυτοί αποτελούν ένα σύνολο από συγκεκριμένους σκοπούς που πρέπει να επιτευχθούν σε μία ΕΖΔ και λαμβάνουν υπόψη: α) τις οικολογικές απαιτήσεις των ειδών και των τύπων οικοτόπων Κοινοτικού ενδιαφέροντος που έχουν καταγραφεί στο Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων, εκτός αυτών, που η παρουσία δεν είναι σημαντική σύμφωνα με το ΤΕΔ, β) τον βαθμό διατήρησης σε τοπικό επίπεδο και την κατάσταση διατήρησης σε εθνικό/βιογεωγραφικό επίπεδο, γ) τη συνολική συνοχή του δικτύου Natura 2000 και δ) στόχους διατήρησης σε ανώτερο επίπεδο (εθνικό/βιογεωγραφικό) και τη συνεισφορά της περιοχής για την επίτευξή τους.

Συνεπώς, η επιλογή των σκοπών διατήρησης προϋποθέτει την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των τύπων οικοτόπων και των ειδών, την αξιολόγηση της συνεισφοράς της εξεταζόμενης περιοχής στην Ικανοποιητική Κατάσταση Διατήρησης για κάθε τύπο οικοτόπου και είδος και την επιλογή των καταλληλότερων μέτρων ώστε η περιοχή να συνεισφέρει τα μέγιστα σε αυτή. Η αποτύπωση εστιάζει κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά στους τύπους οικοτόπων και τα είδη που εντοπίζονται στις περιοχές αυτές, στην εκτίμηση του βαθμού διατήρησής τους, στην αναγνώριση των κινδύνων και των απειλών που αντιμετωπίζουν σε κάθε περιοχή, σύμφωνα με τα στοιχεία που περιγράφονται στα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων της Εθνικής Βάσης Δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 και στη συλλεχθείσα πληροφορία κατά την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης.

Η αποτύπωση-τεκμηρίωση της υφιστάμενης κατάστασης γίνεται στο Παραδοτέο Β, κεφάλαιο Β2, ακολουθούμενη από τον καθορισμό γενικού και ειδικών σκοπών διατήρησης και του συνοπτικού καταλόγου μέτρων επίτευξης των σκοπών αυτών.

Τεκμηρίωση αναγκών και αναγνώριση μέτρων διατήρησης

Μετά την τεκμηρίωση και περιγραφή του γενικού και των ειδικών σκοπών, ακολουθεί η περιγραφή των μέτρων διατήρησης που η Περιφέρεια Αττικής θα προκρίνει, στο πλαίσιο εθνικών ή περιφερειακών πολιτικών και προγραμμάτων από το 2014 έως το 2020. Βάσει αυτών των προγραμμάτων τα μέτρα διατήρησης θα είναι δυνατόν στη συνέχεια να ενταχθούν σε χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προγράμματα.

Τα μέτρα διατήρησης επιλέγονται και σχεδιάζονται λαμβάνοντας υπόψη: α) τους σκοπούς διατήρησης που υπηρετούν, β) τη συνάφεια με τα είδη και τους τύπους οικοτόπων Κοινοτικού ενδιαφέροντος, γ) οι απειλές που καλούνται να αντιμετωπίσουν.

Εξετάζονται επίσης οι αναγκαίοι πόροι, οι φορείς υλοποίησης των μέτρων και η χρηματοδότηση των μέτρων λαμβάνοντας υπόψη και τις δυνατότητες του νέου ΕΣΠΑ 2014 – 2020. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω τα μέτρα ιεραρχούνται με σειρά προτεραιότητας.

Η πορεία υλοποίησης των δράσεων αποτιμάται με δείκτες α) προόδου και β) αποτελέσματος. Δείκτες προόδου υλοποίησης αποτελούν η απορρόφηση των κονδυλίων κατ' έτος και το ποσοστό ολοκλήρωσης του φυσικού αντικείμενου κάθε επί μέρους δράσης κατ' έτος. Οι δείκτες αυτοί καταδεικνύουν την πορεία υλοποίησης και δίνουν τη δυνατότητα στην Περιφέρεια Αττικής να παρακολουθεί την εξέλιξη των έργων και να παρεμβαίνει σε περιπτώσεις καθυστερήσεων, αστοχιών κ.λπ. Οι δείκτες αποτελέσματος περιλαμβάνουν τόσο τα αποτελέσματα κάθε μέτρου (π.χ. αριθμός φυταρίων, αριθμός εντόπων που διακινούνται, αριθμός μαθητών που ενημερώνονται), αλλά και το απότέλεσμα στον βαθμό διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι μέσω της τεκμηρίωσης επιλογών για στόχους και μέτρα διατήρησης και του σχεδιασμού και προγραμματισμού μέτρων διατήρησης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 για την επόμενη περίοδο 2014 – 2020, η Περιφέρεια Αττικής διατηρεί και αναδεικνύει τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 που υπάγονται στα γεωγραφικά της όρια και συμβάλλει στον εθνικό και ευρωπαϊκό στόχο διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Χαρτογραφική απεικόνιση των μέτρων διατήρησης

Καθώς τα προτεινόμενα αφορούν το σύνολο των μελετούμενων περιοχών δεν αποτυπώνονται σε χάρτη.

Γ.2. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ:

ΜΕΤΡΟ 1. Προστασία από πυρκαγιές με την ανάπτυξη θέσεων φύλαξης και συστημάτων επιτήρησης και επικοινωνίας και υποδομών αποθήκευσης νερού

ΣΚΟΠΟΣ: Η έγκαιρη αναφορά, η βελτιστοποίηση του συντονισμού φύλαξης και καταστολής και η ταχεία αρχική προσβολή εστιών πυρκαγιάς μεγάλων πυρκαγιών που θα υποβαθμίσουν περαιτέρω τη βλάβιση και τα ενδαιτήματα της πανίδας της περιοχής.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ: Υψηλός αριθμός πυρκαγιών/έτος και η σχετικά μεγάλη μέση έκταση πυρκαγιών σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα εύφλεκτα οικοσυστήματα. Ο υψηλός αριθμός πυρκαγιών οφείλεται στην έντονη ανθρώπινη δραστηριότητα στις παρυφές, αλλά και εντός της περιοχής που αυξάνει τις πιθανότητες ακούσιων περιστατικών. Η ιδιαίτερα εύφλεκτη βλάβιση ευνοεί την ταχεία επέκταση των πυρκαγιών. Το μέτρο αυτό θα συμβάλλει αποφασιστικά και στη βελτίωση της πυροπροστασίας των όμορων με την προστατευόμενη περιοχή κατοικημένων περιοχών, αγροτικών καλλιεργειών και λοιπών δημόσιων και ιδιωτικών εγκαταστάσεων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: A. Φύλαξη. Κατάλληλη διασπορά θέσεων φύλαξης που μπορούν να στελεχώνονται σε 24ωρη βάση από πυροφύλακες εξοπλισμένους με μέσα επικοινωνίας, διόπτρες και είναι εκπαιδευμένοι στον ταχύ εντοπισμό της θέσης πυρκαγιάς και των γνωρισμάτων της. Τοπικό ή άλλο κέντρο συντονισμού που μπορεί να εκτιμήσει τον κίνδυνο και να κινητοποιήσει τα κατάλληλα μέσα και προσωπικό, ώστε να επιτευχθεί η πρώτη προσβολή σε χρόνο περίπου 20 λεπτών από την 1^η αναγγελία. Το προσωπικό φύλαξης θα μπορεί επίσης να βοηθά και στον συντονισμό αναφέροντας κινήσεις οχημάτων και προσωπικού ή άλλα περιστατικά. Επαρκής αριθμός κατάλληλων οχημάτων φύλαξης-ελαφρών πυροσβεστικών, εξοπλισμένων με μέσα επικοινωνίας, πυροσβεστικό εξοπλισμό (μικρό βυτίο και αντλία), εργαλεία χειρός και εξοπλισμό πρώτων βοηθειών κ.λπ. για περιπολίες και ταχεία αρχική προσβολή.

B. Καταστολή. Κατάλληλη διασπορά θέσεων αποθήκευσης και ταχείας παράδοσης νερού σε οχήματα και εναέρια μέσα (ελικόπτερα), ανάλογα με την επικινδυνότητα κάθε περιοχής για έναρξη πυρκαγιάς και τις δυνατότητες πρόσβασης οχημάτων τροφοδοσίας. Συντήρηση οδικού δικτύου για την ασφαλή κίνηση οχημάτων καταστολής. Συνδυασμένη χρήση οχημάτων φύλαξης-ελαφρών πυροσβεστικών.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ: Ορισμένες από τις ενέργειες αυτές περιλαμβάνονται στα ετήσια προγράμματα δράσης του Δασαρχείου Λαυρίου και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Λαυρεωτικής (2012-2014) ενώ υπάρχουν και σχετικά έργα προς αυτή την κατεύθυνση. Προτείνεται περαιτέρω βελτίωση του σχεδιασμού και καλύτερο συντονισμός των έργων με τις υπόλοιπες εμπλεκόμενες υπηρεσίες (δασικές, ένοπλες δυνάμεις κ.λπ.). Η μελέτη μπορεί να είναι κοινή με αυτή του Μέρους 3.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 5 έτη (6 μήνες μελέτη και οριστικοποίηση της και 4,5 έτη εφαρμογή και παρακολούθηση).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ: **A) Προόδου:** Ολοκλήρωση μελέτης στο 1ο έτος. Ετήσιος ρυθμός εκταμίευσης ο οποίος θα πρέπει να ξεκινήσει υψηλός, καθώς η

παρακολούθηση της επίτευξης των σκοπών του μέτρου απαιτεί αυτό να έχει εφαρμοσθεί πλήρως αρκετά πριν την τυπική λήξη της περιόδου χρηματοδότησης.

Β) Αποτελέσματος: Μέσος χρόνος αναγγελίας πυρκαγιάς, μέσος χρόνος αρχικής προσβολής, μέσος αριθμός χιλιομέτρων οχημάτων προς εφοδιασμό με νερό κατά την κατάσβεση, μέση καϊόμενη έκταση ανά έτος και πυρκαγιά.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: Θα καθορισθεί μετά από μελέτη της οποίας η εκπόνηση εκτιμάται να έχει κόστος 70.000 €. Η χρηματοδότηση μπορεί να γίνει και μέσω του Υπομέτρου 8.3 "Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων" του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) 2014-2020.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Υψηλή. Αφορά όλους τους χερσαίους τύπους οικοτόπων και όλη την έκταση της περιοχής, επηρεάζει θετικά την ποιότητα της ατμόσφαιρας και την ασφάλεια των παρακείμενων αστικών περιοχών.

ΜΕΤΡΟ 2. Διατήρηση των παράκτιων τύπων οικοτόπων

ΣΚΟΠΟΣ: Η διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων της παράκτιας ζώνης και της θαλάσσιας περιοχής

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ: Η έντονη χρήση της παράκτιας ζώνης που περιλαμβάνει αμμοθίνες και υγροτοπικά στοιχεία, για αναψυχή και οι οικιστικές πιέσεις επιβάλλουν την αποτροπή δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στην υποβάθμισή τους και ενημέρωση των χρηστών της για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν (π.χ. από την ποδοπάτηση των αμμοθινών και την κίνηση οχημάτων σε υγρομορφικά εδάφη και μικρούς υγρότοπους)και τις αξίες τους. Εξάλλου το σύνθετο αυτό οικοσύστημα προστατεύεται, σύμφωνα με το Άρθρο 13 του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60Α) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Η δράση περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση των παράκτιων αμμοθινικών και υγροτοπικών σχηματισμών, την οριοθέτησή τους με ήπια μέσα και μετά από διαβούλευση με τους κατοίκους της περιοχής τον καθορισμό κανόνων χρήσης της περιοχής. Περιλαμβάνει επίσης τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων προς τους επισκέπτες για την ανάγκη προστασίας τους και υποδείξεις θέσεων διέλευσης πεζών προς την ακτή και των χώρων στάθμευσης οχημάτων. Η ενημέρωση των επισκεπτών και η τήρηση των κανόνων χρήσης θα αποτελεί καθήκον του προσωπικού που θα εμπλέκεται στη φύλαξη της περιοχής. Η δράση αυτή θα συμβάλλει και στην ανόρθωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στους λουόμενους και τους λοιπούς χρήστες της παράκτιας ζώνης καθώς θα αυξήσει την ελκυστικότητά της.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ: Για την καταγραφή και οριοθέτηση μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαδεδομένες τεχνικές. Απαιτείται η εκπόνηση τεχνικής μελέτης για την οριοθέτηση επί του εδάφους και τη σήμανση της περιοχής. Το τμήμα του μέτρου που αφορά τη σήμανση και οριοθέτηση μπορεί να αποτελέσει τμήμα των αντίστοιχων δράσεων του Μέτρου 6, ενώ ο σχεδιασμός της φύλαξης αντικείμενο του σχεδιασμού του μέτρου 3.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 5 έτη (4 μήνες μελέτη και οριστικοποίηση της μέσω διαβούλευσης, 2 μήνες υλοποίηση και 4,5 έτη εφαρμογή και παρακολούθηση).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ: Α) Προόδου: Ολοκλήρωση μελέτης και αρχικής εφαρμογής στο 1^ο έτος. Ετήσιος ρυθμός μετά το 1^ο έτος ισοκατανεμημένος για το υπόλοιπο ποσό τα υπόλοιπα έτη.

Β) Αποτελέσματος: Κατάσταση διατήρησης των τύπων οικοτόπων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: Θα καθορισθεί μετά από μελέτη της οποίας η εκπόνηση εκτιμάται να έχει κόστος 50.000 €..

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Υψηλή. Αφορά ευαίσθητους τύπους οικοτόπων και συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής.

ΜΕΤΡΟ 3. Φύλαξη κατά παράνομων επεμβάσεων

ΣΚΟΠΟΣ: Η ενημέρωση των χρηστών της περιοχής για τις δραστηριότητες που επιτρέπονται και απαγορεύονται, ο άμεσος εντοπισμός παρανομιών και η ταχεία λήψη των κατά περίπτωση ενδεδειγμένων μέτρων

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ: Η έντονη χρήση της περιοχής για αναψυχή, και επιστημονική έρευνα επιβάλλει τη συνεχή ενημέρωση των χρηστών της αλλά και των πολιτών που δραστηριοποιούνται στην περίμετρό της για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η περιοχή, τις δραστηριότητες που επιτρέπονται και αυτές που απαγορεύονται. Στην περιοχή έχουν καταγραφεί περιστατικά απόθεσης απορριμμάτων, λαθροθηρία, απόπειρες αυθαίρετης δόμησης, διάνοιξης οδικών προσβάσεων, υλοτομίας δέντρων χωρίς άδεια κ.λπ.

Εκτός από τον έλεγχο των δραστηριοτήτων είναι σκόπιμο, ιδιαίτερα εφόσον η περιοχή αναδειχθεί περαιτέρω και αυξηθούν οι επισκέπτες, να υπάρχει συνεχώς στην περιοχή προσωπικό που να μπορεί να παρέχει πρώτες βοήθειες και να συνδράμει σε επιχειρήσεις διάσωσης επισκεπτών που χρειάζονται επείγουσα ιατρική βοήθεια.

Είναι επομένως απαραίτητο να υπάρχει φύλαξη-επόπτευση της περιοχής σε όλη τη διάρκεια του έτους με εκπαιδευμένο προσωπικό που θα έχει και πρόσθετα δευτερεύοντα καθήκοντα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Κατάλληλη διασπορά θέσεων φύλαξης που μπορούν να στελεχώνονται σε 24ωρη βάση από προσωπικό εξοπλισμένο με μέσα επικοινωνίας, διόπτρες και είναι εκπαιδευμένοι στον ταχύ εντοπισμό παράνομων δραστηριοτήτων. Τοπικό ή άλλο κέντρο συντονισμού που μπορεί να εκτιμήσει την κατάσταση και συνδράμει αν υπάρχει ανάγκη. Το προσωπικό θα έχει πυκνότερη παρουσία σε περιοχές εισόδου-εξόδου από την περιοχή, σε θέσεις από όπου διέρχονται πολλοί επισκέπτες, σε ευαίσθητες θέσεις για τη χλωρίδα, την πανίδα και τα μνημεία της περιοχής και σε θέσεις όπου εντοπίζονται τακτικά παράνομες δραστηριότητες. Θα μπορεί επίσης να έχει λάβει εκπαίδευση για ζητήματα χλωρίδας και πανίδας ώστε να μπορεί να αναφέρει ενδιαφέροντα ευρήματα και να συνδράμει στη διάσωση ειδών.

Εκτός από τα σημεία θέας θα πρέπει να υπάρχει και κατάλληλος προγραμματισμός δρομολογίων με οχήματα, με τα πόδια ή άλλα μέσα. Το προσωπικό φύλαξης θα ασκεί παράλληλα και καθήκοντα πυροφύλαξης (Μέτρο 1) και η κατανομή θέσεων, εξοπλισμού δρομολογίων κ.λπ. θα γίνεται από κοινού. Επαρκής αριθμός κατάλληλων οχημάτων, εξοπλισμένων με μέσα επικοινωνίας, εργαλεία χειρός και εξοπλισμό πρώτων βοηθειών κ.λπ. για περιπολίες. Τα οχήματα αυτά μπορεί να είναι και οχήματα πυρόσβεσης.

Η δράση αυτή θα συμβάλλει και στην ανόρθωση της ποιότητας των περιβάλλοντος και συνεπώς την ανόρθωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ: Ορισμένες από τις ενέργειες αυτές περιλαμβάνονται στα ετήσια προγράμματα δράσης του Δασαρχείου Λαυρίου και στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Λαυρεωτικής (2012-2014), ενώ στη φύλαξη κατά της λαθροθηρίας εμπλέκονται και οι κυνηγετικές οργανώσεις. Προτείνεται περαιτέρω βελτίωση του σχεδιασμού και καλύτερο συντονισμό των έργων με τις υπόλοιπες εμπλεκόμενες υπηρεσίες (δασικές, ένοπλες δυνάμεις κ.λπ.). Η μελέτη μπορεί να είναι κοινή με αυτή του Μέτρου 1.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 5 έτη (6 μήνες μελέτη και οριστικοποίηση της και 4,5 έτη εφαρμογή και παρακολούθηση).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ: Α) Προόδου: Ολοκλήρωση της μελέτης και εγκατάσταση το αργότερο 18 μήνες μετά την έναρξη εκπόνησης της μελέτης. Ετήσιος ρυθμός εκταμίευσης ο οποίος θα πρέπει να ξεκινήσει υψηλός, καθώς η παρακολούθηση της επίτευξης των σκοπών του μέτρου απαιτεί αυτό να έχει εφαρμοσθεί πλήρως αρκετά πριν την τυπική λήξη της περιόδου χρηματοδότησης.

Β) Αποτελέσματος: Αριθμός επισκεπτών που ενημερώθηκαν, Αριθμός παράνομων δραστηριοτήτων, αριθμός παράνομων δραστηριοτήτων που εντοπίστηκαν την ώρα τέλεσης, αριθμός μηνύσεων που υποβλήθηκαν.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: Θα καθορισθεί μετά από μελέτη της οποίας η εκπόνηση εκτιμάται να έχει κόστος 25.000 €.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Υψηλή. Αφορά όλους τους τύπους οικοτόπων και όλη την έκταση της περιοχής και αυξάνει την υγιεινή και την ασφάλεια των παρακείμενων αστικών περιοχών.

ΜΕΤΡΟ 4. Χρήση συνεστραμμένων καλωδίων στα εναέρια δίκτυα μέσης και χαμηλής τάσης μεταφοράς ρεύματος

ΣΚΟΠΟΣ: Η μείωση της θνησιμότητας των πουλιών που ξεκουράζονται στα καλώδια μεταφοράς.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ: Τα τελευταία έτη έχει παρατηρηθεί ότι κυρίως μεγάλα μεταναστευτικά πουλιά προσπαθώντας να ξεκουραστούν με την άφιξή τους στη στεριά κάθονται στις συμβατικές γραμμές μεταφοράς. Σε αρκετές περιπτώσεις έρχονται σε επαφή με 2 καλώδια ταυτόχρονα με αποτέλεσμα να παθαίνουν ηλεκτροπληξία. Δεδομένου ότι η περιοχή αναπτύσσεται για παραθεριστική κυρίως κατοικία, είναι σκόπιμο να χρησιμοποιούνται συνεστραμμένα καλώδια τουλάχιστον σε όλο το παράκτιο μέτωπο της ΖΕΠ «Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου». Επισημαίνεται ότι για λόγους διατήρησης του ιδιαίτερου χαρακτήρα του τοπίου, ιδανική λύση θα ήταν η πλήρης υπογειοποίηση του δικτύου, ωστόσο αυτή η λύση είναι αφενός χρονοβόρα, αφετέρου μεγάλου κόστους. Έτσι προτείνεται η χρήση ασφαλών καλωδίων ώστε τουλάχιστον να αποφευχθούν οι θάνατοι πουλιών. Επισημαίνεται ότι το προτεινόμενο μέτρο συμβάλλει και στη μείωση των κινδύνων πυρκαγιάς από τα ηλεκτροφόρα καλώδια. Θα πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι δεν είναι δυνατή η μετατροπή όλως των γραμμών σε εναέρια με συνεστραμμένο καλώδιο λόγω φορτίων και άλλων τεχνικών παραμέτρων. Σε αυτές τις περιπτώσεις η μόνη λύση είναι η υπογειοποίηση των γραμμών.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Το μέτρο περιλαμβάνει την αντικατάσταση των υφιστάμενων γραμμών από τον αρμόδιο φορέα και την υλοποίηση των νέων με συνεστραμμένο καλώδιο.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ: Πρόκειται για συγκεκριμένη διαδικασία που εφαρμόζεται ήδη σε πολλές περιοχές.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 24 μήνες (6-12 μήνες για την καταγραφή των αναγκών, τον προγραμματισμό και τη δέσμευση των απαραίτητων πόρων και 12-18 μήνες για την υλοποίηση της αντικατάστασης και την ανάπτυξη των όποιων νέων γραμμών).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ: **A) Προόδου:** Ολοκλήρωση καταγραφής, προγραμματισμού και δέσμευσης πόρων στο 1^ο έτος και ολοκλήρωση των εργασιών στον επόμενο έτος

B) Αποτελέσματος: Μήκος γραμμών που αντικαταστάθηκαν σε σχέση με το αρχικό.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: Θα καθορισθεί μετά από μελέτη της οποίας η εκπόνηση εκτιμάται να έχει κόστος 10.000 €. Ενδεικτικά το κόστος το κόστος μετατροπής γραμμής γυμνών καλωδίων σε συνεστραμμένα είναι 550 €/km και για εγκατάσταση νέας γραμμής συνεστραμμένα καλωδίων 1050 €/ km. Το κόστος υπογειοποίησης ενδεικτικά κυμαίνεται από 460-550 €/km

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Μέτρια-Υψηλή. Αφορά τα είδη της ορνιθοπανίδας μεταξύ των οποίων και απειλούμενα είδη.

ΜΕΤΡΟ 5. Εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος παρακολούθησης

ΣΚΟΠΟΣ: Η παρακολούθηση της επιτυχίας των ρυθμίσεων προστασίας και των μέτρων διαχείρισης της περιοχής.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ: Η επιτυχία των ρυθμίσεων προστασίας και των μέτρων διαχείρισης της περιοχής μπορεί να αξιολογηθεί μόνο εφόσον παρακολουθούνται τακτικά συγκεκριμένοι δείκτες που δείχνουν αν τα είδη και οι τύποι οικοτόπων βελτιώνουν τη θέση τους στην περιοχή. Τα αποτελέσματα αυτά χρησιμοποιούνται για την προσαρμογή των μέτρων διαχείρισης και των ρυθμίσεων προστασίας. Συνδυαζόμενα με την αξιολόγηση της ορθολογικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων, μπορούν να συμβάλλουν και στην αξιολόγηση της επιτυχίας του συστήματος διοίκησης της περιοχής.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Ακολουθώντας την μέθοδο κατάρτισης προγραμμάτων παρακολούθησης που προτείνει η Αναγνωστοπούλου (1996), για κάθε σημαντικό τύπο οικοτόπου, είδος, κατηγορία πιέσεων καθορίζονται σκοπός και βασική υπόθεση της παρακολούθησης που αποτελεί ποσοτικοποίηση των ειδικών σκοπών. Ακολουθεί ο καθορισμός μικρού αριθμού αντιπροσωπευτικών δεικτών που συσχετίζονται ισχυρά με τις υποθέσεις, η μέθοδος συλλογής δεδομένων (συχνότητα, μέθοδος επεξεργασίας κ.λπ.) και η διαδικασία δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων. Το σύστημα παρακολούθησης περιλαμβάνει επίσης και τη διαδικασία μέσω της οποίας τα αποτελέσματα της αξιολόγησης επηρεάζουν τον σχεδιασμό των μέτρων διαχείρισης για την επόμενη περίοδο ή οδηγούν σε τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου προστασίας και διαχείρισης της περιοχής. Το πρόγραμμα παρακολούθησης πρέπει να μπορεί να παρέχει αξιόπιστα δεδομένα για την εξαετή έκθεση της κατάστασης διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων που προβλέπεται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ: Για την παρακολούθηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών μπορούν να χρησιμοποιηθούν δημοσιευμένες τεχνικές όπως π.χ. οι προτεινόμενες από τους Δημόπουλο κ.ά. (2005) για τα τη χλωρίδα και τους τύπους οικοτόπων και αυτές που χρησιμοποιούνται για την ορνιθολογική αξιολόγηση των ζωνών ειδικής προστασίας (Δημαλέξης κ.ά. 2009).

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 5 έτη (6 μήνες για τη μελέτη τεκμηρίωσης και εγκατάστασης και 4,5 έτη εφαρμογή και παρακολούθηση).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ: Α) Προόδου: Ολοκλήρωση της μελέτης εγκατάστασης 6 μήνες μετά την έναρξη εκπόνησής της. Ετήσιος ρυθμός εκταμίευσης ο οποίος θα πρέπει να ξεκινήσει υψηλός, καθώς η παρακολούθηση της επίτευξης των σκοπών του μέτρου απαιτεί αυτό να έχει εφαρμοσθεί πλήρως αρκετά πριν την τυπική λήξη της περιόδου χρηματοδότησης.

Β) Αποτελέσματα: Οι δείκτες για τους τύπους οικοτόπους και τα είδη που θα καθορισθούν από το πρόγραμμα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: Το κόστος του μέτρου εκτιμάται στα 300.000 €. Σε αυτό περιλαμβάνεται το κόστος της αρχικής μελέτης και της εγκατάστασης, η απασχόληση του αναγκαίου επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού και έξοδα εξοπλισμού στα οποία περιλαμβάνεται και η αγορά ενός ελαφρού οχήματος 4x4 και ενός πλήρως εξοπλισμένου σκάφους. Τα μέσα μετακίνησης θα χρησιμοποιούνται και για τη φύλαξη της περιοχής.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Μέτρια-Υψηλή. Αφορά όλους τους τύπους οικοτόπων και τα είδη και όλη την έκταση της περιοχής.

ΜΕΤΡΟ 6. Ανάδειξη του οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα της περιοχής Σουνίου-Λεγραινών-Νησίδας Πατρόκλου

ΣΚΟΠΟΣ: Η γνωριμία των κατοίκων της Αττικής με τις οικολογικές και πολιτιστικές αξίες της περιοχής και η παροχή δυνατοτήτων ευχάριστων διαδρομών σε ένα από τα πιο χαρακτηριστικά τοπία της Αττικής και της Μεσογείου.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ: Η συνεχής υποβάθμιση του περιβάλλοντος, παράλληλα με την αναγνώριση της πολυπλοκότητάς του, συνέβαλαν στη συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι κανένα μέτρο περιβαλλοντικής προστασίας και καμιά νομοθετική ρύθμιση δεν μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση και προστασία του, ούτε επαρκούν για την επίτευξη της βιωσιμότητας, εάν οι πολίτες δεν διαμορφώσουν υπεύθυνη περιβαλλοντική συμπεριφορά, μέσω της οποίας θα κινητοποιηθούν σε δράσεις και ενέργειες για την προστασία και διατήρηση του περιβάλλοντος, όπως επίσης και για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής τους στη βάση των αρχών της αειφορίας. Η περίπτωση της περιοχής της Λαυρεωτικής αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα. Παρά τις ιδιαίτερες οικολογικές και πολιτιστικές αξίες που περικλείει αλλά και τις προσπάθειες αξιοποίησης του ιστορικού κτηριακού της αποθέματος με τρόπους απόλυτα συμβατούς (Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου) έχει ακόμα αρκετές ανάγκες ανάδειξης της προς τους κατοίκους αλλά και τους ξένους επισκέπτες της Αττικής. Ένα μεγάλος πλούτος ειδών φυτών και ζώων, μια ιδιαίτερη γεωλογία, αρχαιολογικοί τόποι, βυζαντινά αλλά και νεότερα μνημεία μπορούν να συνθέσουν ένα θαυμάσιο δίκτυο περιήγησης και ενημέρωσης για τη φύση και την ιστορία της Λαυρεωτικής, ως τμήμα της φυσικής αλλά και της ανθρώπινης ιστορίας των Μεσογείων και της Αττικής συνολικά.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Εκπόνηση μιας μελέτης ανάδειξης του συνόλου της περιοχής που θα περιλαμβάνει αποτύπωση των οικολογικών και πολιτιστικών γνωρισμάτων της, σχεδιασμό ανάδειξής τους μέσω ενημερωτικών μέσων (έντυπων και ηλεκτρονικών), χάραξη και σήμανση διαδρομών και τόπων και δημιουργία υλικού υποστήριξης περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Οι διαδρομές θα ξεκινούν από γνωστές τοποθεσίες όπου θα γίνεται και εισαγωγική ενημέρωση. Κατά μήκος των διαδρομών θα υπάρχουν σημεία στάσης και ξεκούρασης κατασκευασμένα από φυσικά υλικά και εξειδικευμένες ξεναγήσεις σε ιδιαίτερα σημεία με γεωλογικό, οικολογικό ή αρχαιολογικό-ιστορικό ενδιαφέρον.

Το ενημερωτικό θα περιλαμβάνει και εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό που θα απευθύνεται τόσο στα παιδιά της γύρω περιοχής αλλά και προς αυτά που βρίσκονται πιο μακριά και τα οποία πρέπει να έρθουν εδώ οργανωμένα για να γνωρίσουν το Αττικό περιβάλλον και την ιστορία του. Το σύνολο του ενημερωτικού υλικού θα συμπληρώνει και θα συμπληρώνεται με το υλικό ενημέρωσης του Μέτρου 7 που στοχεύει στην υποστήριξη της κοινωνικής διαβούλευσης και του συμμετοχικού σχεδιασμού.

Το μέτρο αυτό μπορεί να επεκταθεί στο σύνολο της Λαυρεωτικής ώστε με πυρήνα την προστατευόμενη περιοχή να επιτευχθεί ουσιαστική αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ: Απαιτείται να συνταχθούν προδιαγραφές για τη μελέτη. Για την περιοχή έχουν δημιουργηθεί ανάλογα υλικά από το ΙΓΜΕ, το Υπουργείο Πολιτισμού (<http://www.tdpeae.gr/index.php?ID=WKpahUoKOV8pSPEX>) και άλλους φορείς, ενώ σχετικά μέτρα προτείνονται και από τον Δήμο Λαυρεωτικής στο Επιχειρησιακό

Πρόγραμμα του Δήμου Λαυρεωτικής (2012-2014). Για τη χάραξη μονοπατιών, τη σήμανση και τα τεχνικά έργα υπάρχουν προδιαγραφές.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 5 έτη και ειδικότερα: 6 μήνες για την εκπόνηση της μελέτης, 3 μήνες για διαβούλευση και οριστικοποίηση, 9 μήνες για την υλοποίηση και 3,5 έτη συντήρηση και παρακολούθηση.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ: Α) Προόδου: Παρουσίαση και οριστικοποίηση της μελέτης εγκατάστασης 9 μήνες μετά την έναρξη εκπόνησής της, 9 μήνες υλοποίηση και 3,5 έτη συντήρηση και παρακολούθηση. Ετήσιος ρυθμός εκταμίευσης ο οποίος θα πρέπει να ξεκινήσει υψηλός, καθώς στην αρχή θα αναπτυχθούν οι υποδομές και στη συνέχεια ισοκατανομή ανά έτος για τη συντήρηση και παρακολούθηση της λειτουργίας των υποδομών.

Β) Αποτελέσματος: Οι δείκτες που θα καθορισθούν από τη μελέτη. Ενδεικτικά: αριθμός εντύπων που μοιράζονται, επισκέψεις στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης, αριθμός και περιεχόμενο σχολίων που υποβάλλονται (θετικά αρνητικά, προτάσεις κ.λπ.), αριθμός επισκεπτών, αριθμός οργανωμένων επισκέψεων, μέσος αριθμός σημείων ενδιαφέροντος που φθάνουν οι επισκέπτες κ.λπ.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: Θα καθορισθεί μετά από μελέτη της οποίας η εκπόνηση εκτιμάται να έχει κόστος 90.000 €. Επισημαίνεται ότι το κόστος αυτό αφορά μόνο την περιοχή μελέτης και την άμεσα ευρύτερη περιοχή. Εφόσον επεκταθεί στο σύνολο της Λαυρεωτικής απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, καθώς πρέπει να εκτιμηθεί ο όγκος εργασίας της μελέτης

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Μέτρια-Υψηλή. Αφορά το σύνολο της περιοχής και θα συμβάλλει αποφασιστικά στην παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών αναψυχής υψηλού επιπέδου. Επίσης θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση των πολιτών για την ανάγκη προστασίας της περιοχής.

ΜΕΤΡΟ 7. Συντονισμός της διαχείρισης και κοινωνική διαβούλευση

ΣΚΟΠΟΣ: Η εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής κοινωνικής συναίνεσης στα μέτρα διαχείρισης, ο συμμετοχικός σχεδιασμός και η ενημέρωση των τοπικών κοινωνιών καθώς και η συγκέντρωση χρήσιμων πληροφοριών και ιδεών από τον οργανισμό που θα διαχειρίζεται την περιοχή.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ: Η περιοχή μελέτης βρίσκεται δίπλα σε κατοικημένες περιοχές για τις οποίες αποτελεί ζωτικό χώρο για αναψυχή και άλλες περιβαλλοντικές υπηρεσίες. Είναι επομένως αναμενόμενο να υπάρχει ενδιαφέρον για τη διαχείριση της περιοχής αλλά και οικονομικά και άλλα ενδιαφέροντα που επηρεάζονται από αυτή. Ταυτόχρονα, η εμπειρία τόσο από την περιοχή αυτή όσο και από αλλού έχει δείξει ότι η έγκυρη πληροφόρηση και ο ειλικρινής και οργανωμένος διάλογος συμβάλλουν αποφασιστικά στην ευαισθητοποίηση των πολιτών και στη διάθεση για εθελοντική προσφορά όταν υπάρχει ανάγκη. Ο ειλικρινής και οργανωμένος διάλογος αποτελούν προαπαιτούμενα του συμμετοχικού σχεδιασμού συμβάλλοντας αποφασιστικά στην άμβλυνση των αντιθέσεων που διαφωνιών που προκύπτουν και στην εξεύρεση των λύσεων που αφενός συμβάλλουν στη διατήρηση της φύσης, αφετέρου είναι συμβατές με την κοινωνική και οικονομική ζωή.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Εκπόνηση και εφαρμογή εξειδικευμένου σχεδίου ενημέρωσης και συμμετοχικού σχεδιασμού για την περιοχή μελέτης. Το σχέδιο θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια: αποτύπωση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, τοποθέτηση μετρήσιμου γενικού και ειδικών σκοπών ενημέρωσης σε σχέση με τους σκοπούς διαχείρισης, αποτύπωση των εμπλεκόμενων κοινωνικών ομάδων και ανάλυση των κύριων γνωρισμάτων τους, σχεδιασμός στρατηγικής επικοινωνίας, επιλογή κύριων μέσων και μηνυμάτων, αξιολόγηση και επανασχεδιασμός της διαδικασίας. Για την υλοποίηση του θα εφαρμοσθούν αναγνωρισμένες διαδικασίες και μέθοδοι. Σύμφωνα με την εμπειρία από την εφαρμογή τέτοιων σχεδίων σε περιοχές αντίστοιχης κλίμακας και γνωρισμάτων, το σχέδιο ενημέρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τις ακόλουθες ενέργειες ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης:

- Διαβούλευση μεταξύ των φορέων που έχουν ευθύνη για τη διαχείριση της περιοχής και επιστημονικών φορέων για την πρόταση ενός φορέα που θα είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό της διαχείρισης της περιοχής. Ενδεικτικά σε αυτή τη διαβούλευση πρέπει να λάβουν μέρος η Περιφέρεια Αττικής, οι δήμοι Λαυρεωτικής και Σαρωνικού, το Δασαρχείο Λαυρίου, οι αρχαιολογικές υπηρεσίες, το ΕΛΚΕΘΕ, το Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου, το Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, εκπρόσωποι των επαγγελματικών φορέων, τοπικοί φορείς με δράσεις στους τομείς του πολιτισμού και του περιβάλλοντος κ.λπ.
- Διοργάνωση ημερίδας, σε τοπικό επίπεδο, παρουσίασης του Δικτύου NATURA 2000 και των ωφελειών που απορρέουν από την ένταξη μιας περιοχής σε αυτό. Η ημερίδα αυτή είναι σκόπιμο να απευθύνεται σε όλες τις εμπλεκόμενες κοινωνικές ομάδες και να έχει ως στόχο: α) την παρουσίαση και αποσαφήνιση των ωφελειών και των δεσμεύσεων που απορρέουν από το Δίκτυο NATURA 2000 και την ένταξη μιας περιοχής σε αυτό, β) την παρουσίαση της περιοχής και των ιδιαίτερων γνωρισμάτων της, βάσει των οποίων συμπεριελήφθη στο Δίκτυο, αλλά και των πιθανών ωφελειών που θα έχει η τοπική κοινωνία από τη διατήρηση της περιοχής.

- Συγκρότηση μόνιμου δικτύου ενημέρωσης και διαλόγου των κατοίκων, των επαγγελματιών κ.λπ. το οποίο θα συντονίζεται από τον οργανισμό που θα διαχειρίζεται την περιοχή και θα βασίζεται σε διαδικτυακή εφαρμογή. Αντικείμενο του δικτύου εκτός της ενημέρωσης για τρέχοντα θέματα θα είναι και η τακτική διαβούλευση κατά την περιοδική αξιολόγηση των μέτρων διαχείρισης και των ρυθμιστικών διατάξεων.
- Παραγωγή ενημερωτικού υλικού προβολής της περιοχής και των ειδικών γνωρισμάτων της και παρουσίασης ειδικών ζητημάτων (π.χ. ο γεωλογικός πλούτος, η πληθώρα σημείων ιστορικού ενδιαφέροντος, μονοπάτια και διαδρομές).
- Δράσεις δημοσιοποίησης στον τύπο. Σύνταξη και αποστολή Δελτίων Τύπων, συγγραφή και δημοσίευση άρθρων, παροχή συνεντεύξεων και πληροφοριών στα τοπικά ΜΜΕ (έντυπα και ηλεκτρονικά).

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ: Απαιτείται να συνταχθούν προδιαγραφές.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 5 έτη (6 μήνες για την εκπόνηση του σχεδίου επικοινωνίας, 6 μήνες για διαβούλευση και οριστικοποίηση και 4 έτη εφαρμογή).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ: Α) Προόδου: Ολοκλήρωση του σχεδίου επικοινωνίας και διαβούλευσης 12 μήνες από την έναρξη υλοποίησης του μέτρου και εφαρμογή για την υπόλοιπη περίοδο. Σταθερός ετήσιος ρυθμός εκταμίευσης.

Β) Αποτελέσματος: Οι δείκτες που θα καθορισθούν κατά την εκπόνηση του σχεδίου. Ενδεικτικά: αριθμός συναντήσεων, αριθμός συμμετεχόντων στις διαδικασίες διαβούλευσης, αριθμός σχολίων που υποβλήθηκαν.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: Το κόστος των δράσεων του μέτρου εκτιμάται στα 150.000 €, στα οποία περιλαμβάνεται και το σχέδιο επικοινωνίας και διαβούλευσης

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Μέτρια. Αφορά το σύνολο της περιοχής, αλλά τη διαβούλευση για τα μέτρα όπου αυτή είναι απαραίτητη με τους πολίτες μπορεί να την υλοποιήσουν και οι ΟΤΑ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

- Αναγνωστοπούλου, Μ. 1996. Οδηγός παρακολούθησης περιοχών του δικτύου "Φύση 2000". Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας-Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων, Θεσσαλονίκη. 163 p.
- Βαλλιανάτου, Ειρ. και Κ. Γεωργίου, Κ. 2000. Έντυπα περιγραφής και συνολογικού χαρακτηρισμού τύπων οικοτόπων περιοχής GR3000005 «Σούνιο – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη. Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ ΈΡΓΟ: ΕΠΠΕΡ – Υποπρόγραμμα 3 - Μέτρο 3.3 – "Αναγνώριση και περιγραφή των Τύπων Οικοτόπων σε Περιοχές Ενδιαφέροντος για τη Διατήρηση της Φύσης".
- Δημαλέξης Α., Δ. Μπούσμπουρας, Θ. Καστρίτης, Α. Μανωλόπουλος και V. Saravia (Συντονιστές Έκδοσης). 2009. Τελική αναφορά προγράμματος επαναξιολόγησης 69 σημαντικών περιοχών για τα πουλιά για τον χαρακτηρισμό τους ως Ζωνών Ειδικής Προστασίας της Ορνιθοπανίδας. ΥΠΕΧΩΔΕ, Αθήνα.
- Δημόπουλος, Π., Ε. Bergmeier, Κ. Θεοδωρόπουλος, Ρ. Fischer and Μ. Τσιαφούλη 2005. Οδηγός παρακολούθησης τύπων οικοτόπων και φυτικών ειδών στις περιοχές δικτύου Natura 2000 με φορείς διαχείρισης στην Ελλάδα. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων, Αγρίνιο. 172 p.
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαυρεωτικής-ΕΠΔΛ 2012-2014. 2012. http://www.lavreotiki.gr/index.php?option=com_content&view=category&id=60:-2012-2014&Itemid=93&layout=default (τελευταία πρόσβαση 18-7-2014)
- Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών –ΙΓΜΕ.2009. Λαύριο και ευρύτερη περιοχή. 30 σελ.
- Μπάουμαν, Ε. (1993). Η ελληνική χλωρίδα στο μύθο, στην τέχνη, στη λογοτεχνία. Έκδοση της Ελ. Εταιρίας Προστασίας της Φύσης. Αθήνα.
- NATURA 2000. Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων για τους τόπους «GR3000005 «Σούνιο – Νησίδα Πατρόκλου και παράκτια θαλάσσια ζώνη» και «GR3000014 «Περιοχή Λεγρενών – Νησίδα Πατρόκλου»
- Σιδηροπούλου Α., Γ. Ελευθεριάδης, Π. Πέππας και Α. Κυριαζόπουλος. 2006. Εθνικός Δρυμός Σουνίου: Αξιολόγηση λιβαδικών και δασικών τοπίων. Στο: Παπαναστάσης, Β.Π. και Ζωή Παρίση (επιμ.), Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου Ηράκλειο Κρήτης, 1-3 Νοεμβρίου 2006. 6 σελ.
- Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας/Αττικής 2021 (ΣΜΠΕ-ΡΣΑ 2021). 637 σελ. (<http://www.organismosathinas.gr/userfiles/file/%CE%A3%CE%9C%CE%A0%CE%95%20%CE%A1%CE%A3%CE%91%202021.pdf>) (τελευταία πρόσβαση 18-7-2014)
- Τρακόλης, Δ., Γ. Μαυρομάτης και Γ. Νάκος. 1983. Οργάνωση της διαχείρισης στον Εθνικό Δρυμό Σουνίου. Υπουργείο Γεωργίας.